

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 stycznia 2017 r.

Pozycja 10

POSTANOWIENIE z dnia 29 listopada 2016 r. Sygn. akt Ts 173/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej E.iZ.R. w sprawie zgodności:

§ 19 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. poz. 1258) z art. 32 i art. 33 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 9 sierpnia 2016 r. E.iZ.R. (dalej: skarżący) wystąpili o zbadanie zgodności § 19 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. poz. 1258, dalej: rozporządzenie) z art. 32 i art. 33 Konstytucji.

Skargę konstytucyjną sformułowano w związku z następującą sprawą. Dyrekcja szkoły artystycznej, do której uczęszcza córka skarżących, odmówiła uczennicy promocji z wyróżnieniem, ponieważ na egzaminie z instrumentu głównego otrzymała ocenę dobrą. Skarżący dołączyli do skargi konstytucyjnej świadectwo szkolne, traktując je, jak należy przypuszczać, jako ostateczne orzeczenie o prawach podmiotowych w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 37 ust. 1 w związku z art. 50 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1157; dalej: ustawa o TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona

określonym przez prawo wymaganiom, a także czy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy o TK.

Dopuszczalność merytorycznego rozpatrzenia skargi konstytucyjnej, jako subsydiarnego i nadzwyczajnego środka ochrony konstytucyjnych praw lub wolności, wymaga spełnienia wielu przesłanek zawartych w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a sprecyzowanych w ustawie o TK. Zarówno art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK wymagają, aby przedmiotem skargi uczyniono przepis, na podstawie którego sąd bądź organ administracji orzekł ostatecznie o konstytucyjnych wolnościach, prawach bądź obowiązkach skarżącego. Podstawowym obowiązkiem skarżącego jest zatem wskazanie rozstrzygnięcia, które spełniłoby warunki sformułowane przez prawodawcę. Podkreślenia wymaga przede wszystkim okoliczność, że orzeczenie wydane w sprawie skarżącego powinno mieć charakter ostateczny, tj. – w świetle dyspozycji art. 47 ust. 1 ustawy o TK – posiadać walor prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Z dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że treść każdej z wymienionych form rozstrzygania charakteryzować powinno bezpośrednio lub choćby pośrednio władcze kształtowanie przysługujących skarżącemu praw lub wolności zagwarantowanych w Konstytucji (por. postanowienie TK z dnia 7 września 1998 r., sprawa Ts 67/98, OTK ZU nr 5/1998, poz. 79).

Jak stwierdzono w wydanym w pełnym składzie postanowieniu Trybunału Konstytucyjnego z 4 grudnia 2000 r., „aby można było mówić o »ostatecznym orzeczeniu«, działanie organów sądowych i administracyjnych musi przybrać władczy charakter i określać sytuację prawną indywidualnie określonego podmiotu”. Ponadto „należy stwierdzić, że konstytucyjne pojęcie »orzeczenia« o wolnościach, prawach lub obowiązkach jednostki obejmuje rozstrzygnięcia, które nakładają, zmieniają lub uchylają obowiązki albo przyznają, zmieniają lub znoszą uprawnienia. Do orzeczeń o wolnościach, prawach lub obowiązkach należy zaliczyć również rozstrzygnięcia, które autorytatywnie stwierdzają istnienie obowiązku lub uprawnienia, jeżeli rozstrzygnięcia te mają znaczenie dla realizacji określonych uprawnień lub obowiązków jednostki”. Trybunał Konstytucyjny wskazał ponadto, że „do istoty orzeczenia o wolnościach, prawach lub obowiązkach jednostki należy zawsze jego wiążący charakter, wyrażający się w powstaniu, zmianie lub zniesieniu obowiązków, ciążących na określonych podmiotach”. W tym samym orzeczeniu stwierdził, że „orzeczeń o wolnościach, prawach lub obowiązkach jednostki nie stanowią czynności faktyczne, a więc działania organów władzy publicznej, które nie mają charakteru aktów prawnych, nawet jeżeli wkraczają one w sferę praw i obowiązków jednostki” (sprawa SK 10/99, OTK ZU nr 8/2000, poz. 300).

W analizowanej skardze skarżący nie wskazali ostatecznego orzeczenia w wyżej podanym rozumieniu. Charakteru takiego nie można przypisać świadectwu szkolnemu dołączonemu do akt procesowych, które jest dokumentem urzędowym poświadczającym jedynie ukończenie czwartej klasy szkoły podstawowej na podstawie promocji, której warunki zostały określone w uchwale Rady Pedagogicznej z czerwca 2016 r. Świadectwo szkolne nie wyznacza więc w sposób władczy sytuacji prawnej ucznia, ta bowiem wynika z uchwały Rady Pedagogicznej podjętej na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2015.2156, ze zm.). Tym samym należało uznać, że świadectwo nie nosi żadnych znamion „ostatecznego orzeczenia” o konstytucyjnych prawach lub wolnościach skarżących w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji. Uwzględniając omówioną wyżej okoliczność, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że skarżący nie wskazali ostatecznego orzeczenia o konstytucyjnych prawach ich córki, które zostałyby wydane na podstawie zakwestionowanego przepisu. Okoliczność ta jest podstawą odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu (art. 47 ust. 1 ustawy o TK).

Niezależnie od powyższego Trybunał Konstytucyjny podkreśla, że zakwestionowane przez skarżących przepisy rozporządzenia dotyczą promocji uczniów szkół podstawowych (§ 19 ust. 1) oraz uczniów ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia (§ 19 ust. 2). Mając na względzie okoliczności faktyczne rozpatrywanej skargi (córka skarżących jest uczennicą podstawowej szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne), niedopuszczalne jest kwestionowanie przepisu odnoszącego się do uczniów szkół średnich (zob. art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK).

Trybunał Konstytucyjny podkreśla, że skarga nie spełnia również innych przesłanek przekazania jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 79 Konstytucji podstawę skargi konstytucyjnej stanowić może naruszenie tylko takich norm ustawy zasadniczej, które stanowią źródło wolności lub praw podmiotowych jednostki. Zakres wzorców w tym postępowaniu ogranicza się do przepisów statuujących wolności lub prawa, tym samym – będących podstawą normy prawnej adresowanej do obywatela, kształtującej jego sytuację prawną i dającej mu możliwość wyboru zachowania się (por. wyrok TK z 13 stycznia 2004 r., sprawa SK 10/03, OTK ZU nr 1/A/2004, poz. 2). Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie wskazywał, że art. 32 i art. 33 Konstytucji nie są samodzielnymi wzorcami kontroli, a jeśli skarżący dostrzegają naruszenie tych przepisów, to są obowiązani do powiązania tego zarzutu z przepisem Konstytucji statuującym określoną wolność lub prawo, gdyż przedmiotem skargi konstytucyjnej nie może być naruszenie samej zasady równości (por. np. postanowienia z 17 czerwca 1998 r., sprawa Ts 48/98, OTK ZU nr 4/1998, poz. 59 oraz 17 lutego 1999 r., sprawa Ts 154/98, OTK ZU nr 2/1999, poz. 34, zob. też wyrok z 19 lutego 2001 r., sprawa SK 14/00, OTK ZU nr 2/2001, poz. 31).

Skarżący nie wskazali w *petitum* skargi prawa podmiotowego, w zakresie którego upatrują uchybienie zasadzie równości, nie spełnili tym samym wymogu określenia sposobu naruszenia prawa podmiotowego (art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK).

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, Trybunał Konstytucyjny na podstawie art. 47 ust. 1 oraz art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o TK odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

POUCZENIE

Na podstawie art. 37 ust. 4 w związku z art. 50 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.